

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2374/2021
25.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., број .., чији је пуномоћник Милић Милић, адвокат у ..., против туженог ЈКП Шумадија Крагујевац, чији је пуномоћник Милан Думић, адвокат у ..., ради исплате отпремнине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3317/20 од 13.04.2021. године, у седници већа одржаној 25.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3317/20 од 13.04.2021. године.

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3317/20 од 13.04.2021. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1007/18 од 11.06.2020. године и пресуђује тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев којим тужилац АА из ... тражи да се тужени ЈКП Шумадија Крагујевац обавезе да тужиоцу на име исплате дела отпремнине због престанка радног односа по основу решења о отказу уговора о раду број .. од 24.04.2018. године, исплати износ од 648.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.07.2019. године до исплате и законске затезне камате на наведени износ до 23.07.2019. године у износу од 82.557,86 динара, и обавезује се тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате, у року од 8 дана од пријема писаног отправака пресуде.

Обавезује се тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 3317/20 од 13.04.2021. године одбио као неосновану жалбу туженог ЈКП Шумадија Крагујевац и потврдио пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 1007/18 од 11.06.2020. године, и одбио захтев туженог да се обавезе тужилац АА из ... да му накнади трошкове жалбеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде је благовремену ревизију изјавио тужени, очигледно грешком означен као ЈКП Градске тржнице Крагујевац, како је тужбом био првобитно означен као тужени у овој парници (након чега је поднеском тужиоца и на рочишту 19.03.2019. тужени означен као у првостепеној и другостепеној пресуди). Указује да је поднео жалбу против првостепене пресуде Основног суда у Крагујевцу П1 1007/18 од 11.06.2020. године, којом је обавезан ЈКП Шумадија Крагујевац да тужиоцу исплати предметни новчани износ. Из таквих навода произилази да је тужени у ревизији очигледно погрешком означен као ЈКП Градске тржнице Крагујевац уместо ЈКП Шумадија Крагујевац. Пуномоћје ЈКП Шумадија Крагујевац за пуномоћника Милана Думића адвоката у ... је приложено уз ревизију.

Ревидент позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку подноси посебну ревизију, истичући да постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса и за новим тумачењем материјалноправних норми из члана 147. и члана 158. став 3. Закона о раду. Побија пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3317/20 од 13.04.2021. године због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/2011...18/2020) у ставу 1. предвиђено је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), а у ставу 2., да о дозвољености и основаности ревизије из 1. један одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Применом критеријума наведених у одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио да је ревизија туженог дозвољена, због потребе за уједначавањем судске праксе у примени одредаба материјалног права садржаних у одредбама члана 22. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и члана 147. и 158. став 3. Закона о раду, на шта основано указује у ревизији тужени.

Побијану пресуду је Врховни касациони суд испитао по одредби члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је радио од 1979. године у ТП Србија Крагујевац, а по основу споразума о преузимању од 04.08.1997. године је у радном односу у ЈКП Градске тржнице Крагујевац, које је Град Крагујевац основао за обављање комуналне делатности. Решењем о отказу уговора о раду од 24.04.2018. године тужиоцу је у ЈКП Градске тржнице Крагујевац отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом. Решењем је утврђено да тужиоцу припада отпремнина у висини од 720.000,00 динара. У образложењу решења наведено је да тужилац има укупан радни стаж у јавном сектору 20 година. Тужени му није обухватио укупан радни стаж и за период рада код послодавца претходника – ТП Србија. Укупна отпремнина за 38 година стажа осигурања код туженог послодавца износи 1.368.000,00 динара. Укупна разлика између тако утврђене отпремнине за 38 година радног стажа и исплаћене отпремнине тужиоцу за 20 година радног стажа је 648.000,00 динара.

Укупна обрачуната законска затезна камата за период од 26.05.2018. године до 23.07.2019. године, као дана вештачења је 82.557,86 динара.

Утврђено је да је Одлуком о оснивању ЈКП Градске тржнице Скупштина Града Крагујевца основала то јавно комунално предузеће и да је Одлуком Скупштине града Крагујевца од 01.08.1997. године усвојен извештај о извршеном деобном билансу (разграничење средстава, права и обавеза) ТП Србија и ЈКП Градске тржнице Крагујевац на дан 31.05.1997. године.

Спорно је између парничних странкама да ли се рад тужиоца код послодавца код кога је тужилац био запослен од 1979. године до 04.08.1997. године може сматрати радом у јавном сектору, с обзиром да ли је тужени послодавац следбеник у односу на ТП Србија Крагујевац, у смислу одредбе члана 147. Закона о раду.

Ово је у конкретном случају од значаја за примену одредаба члана 22. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, према коме је организациони облик за који је у складу са тим законом утврђена потреба реорганизације, дужан да утврди број запослених за чијим радом престаје потреба у складу са новом организацијом рада најмање до броја утврђеног одлуком о максималном броју запослених и да донесе и спроведе програм решавања вишка запослених у поступку и на начин одређен законом, а да запослени који је утврђен као вишак, односно који је нераспоређен, има право на исплату отпремнине због престанка потребе за његовим радом у висини која се одређује у складу са законом којим се уређује његов радно-правни статус, а која се обрачунава за све године рада у радном односу у јавном сектору.

Нижестепени судови су закључили да је битно да је тужилац код туженог засновао радни однос 04.08.1997. године споразумом о преузимању закљученим између ТП Србија Крагујевац и ЈКП Градске тржнице. Првостепени суд објашњава да из одредбе члана 22. Закона о максималном броју запослених, члана 158. став 3. и члана 147. Закона о раду произилази да је ТП Србија Крагујевац послодавац претходник, правни субјект од којег је актуелни послодавац у смислу члана 147. Закона о раду стекао статус који има, да је дошло до статусне промене, односно промене послодавца, и да је тужбени захтев тужиоца основан. Другостепени суд образлаже да је тужени тужиоца преузео од ТП Србија Крагујевац споразумом о преузимању радника 04.08.1997. године и од тада па све до отказа уговора о раду 24.04.2018. године је тужени тужиоцу исплаћивао зараде увећане за минули рад и за период рада код претходног послодавца. Споразумом о преузимању, тужени послодавац је по схватању другостепеног суда преузео тужиоца и распоредио га на одговарајуће радно место на неодређено време и од послодавца претходника преузео сва акта и обавезе у вези са радно-правним статусом тужиоца, чиме је дошло до промене послодавца у смислу одредбе члана 147. Закона о раду, тако да су испуњени услови за примену одредбе члана 158. став 3. Закона о раду и тужиоцу припада отпремнина за укупан радни стаж од 38 година, односно за стаж остварен и код послодавца претходника и код туженог као послодавца следбеника.

Примена материјалног права од стране нижестепених суда је погрешна.

Закон о раду („Службени гласник РС“ 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС, 113/2017 и 95/2018- аутентично тумачење) који је на снази у време доношења решења о отказу уговора о раду тужиоцу, по коме је и стекао право на отпремнину, одређује у члану 147. да у случају статусне промене, односно промене послодавца, у складу са законом, послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, а у члану 158. став 3. да се за утврђивање висине отпремнине рачуна и време проведено у радном односу код послодавца претходника у случају статусне промене и промене послодавца у смислу члана 147. овог закона, као и код повезаних лица са послодавцем у складу са законом.

У време када је тужилац засновао радни однос код ЈКП Градска тржница Крагујевац, на снази није био Закон о раду („Службени гласник РС“ бр, 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017, 95/2018 -аутентично тумачење), па се на тадашње заснивање радног односа тужиоца у ЈКП Градска тржница Крагујевац не могу примењивати одредбе овог закона.

То што је тужени тужиоца преузео у радни однос од Трговинског предузећа Србија Крагујевац споразумом о преузимању радника од 04.08.1997. године, не значи да се ради о односу послодавца претходника и послодавца следбеника у смислу одредаба касније донетог Закона о раду из 2005. године. То не прописују одредбе Закона о раду из 2005. године. Према утврђеним чињеницама не ради се о статусној промени (спајање или подела) између два послодавца ТП Србија Крагујевац и ЈКП Градске тржнице Крагујевац у смислу тада важећих одредаба Закона о предузећима („Сл. лист СРЈ“ бр 29/96 и 33/96), већ је ЈКП Градске тржнице Крагујевац основан одлуком Града којом је располагао имовином Града (члан 4. став 1 и 4. Одлуке). Ради тога је закључен уговор којим је ТП Србија Крагујевац без накнаде пренео средства на Јано комунално предузеће Градске тржнице Крагујевац. Самим тим што Закон о раду из 2005. године није био на снази 04.08.1997. године, не може се закључити ни да се ради о промени послодавца у смислу сада важећих одредаба Закона о раду, и односу послодавца претходника и послодавца следбеника, ни о правима запослених код промене послодавца у смислу одредаба члана 147. до 151. сада важећег Закона о раду.

Закон о радним односима који је био на снази 04.08.1997. године („Службени гласник РС“ бр 55/96) познавао је, као посебан случај заснивања радног односа, могућност да се радни однос заснује без јавног оглашавања на радним местима која се у смислу тог закона не сматрају слободним, и то на основу споразума о преузимању уз сагласност запосленог (члан 14. став 1. тачка 3). Одредбе тог закона нису познавале посебна права тако запослених, и није уређивао односе између послодавца претходника и послодавца следбеника, па ни да послодавац код кога је запослени засновао радни однос на основу споразума о преузимању мора да преузме сва акта и све уговоре о раду и обавезе у вези са радно-правним статусом запосленог, како то погрешно сматрају нижестепени судови. Шта више, утврђено је да је тужилац засновао радни однос уговором о раду са ЈКП Градске тржнице, 14.08.1997. године, ради ступања на рад 15.08.1997. године.

У сваком случају, послодавац код кога је запосленом престао радни однос уз обавезу исплате отпремнине, је у јавном сектору у смислу одредаба Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Закон о начину

одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр 68/2015, 18/16-УС и 95/18) под јавним сектором дефинисао је јавни сектор који је дефинисан прописом о буџетском систему, осим јавних предузећа основаних од стране Републике Србије, правних лица основаних од стране тих предузећа, предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом основаних од стране Републике Србије, односно која послују са већинским државним капиталом, јавних медијских сервиса, организационих облика у јавном сектору који су основани међународним уговором или у којима се број запослених одређује у складу са међународним уговором. У систему јавног сектора, према члану 2., је и систем локалне самоуправе, кога чине и јавна предузећа.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник ЈКП Шумадија Крагујевац, првобитно означени тужени ЈКП Градске тржнице, је јавно комунално предузеће за обављање комуналне делатности основано одлуком Скупштине града Крагујевца из чега произилази да је било у јавном сектору, као што је то и сада означени тужени. Из утврђеног чињеничног стања произилази закључак да је до решења о отказу уговора о раду због престанка потребе за радом тужиоца као запосленог дошло у поступку спровођења рационализације по Закону о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, као специјалним. Тим законом је у члану 22. предвиђено је да запослени за чијим радом престаје потреба има право на исплату отпремнине због престанка потребе за његовим радом у висини која се одређује у складу са законом којим се уређује његов радно-правни статус а која се обрачунава за све године рада у радном односу у јавном сектору. Утврђено је да је тужилац засновао радни однос у јавном сектору у ЈКП Градске тржнице Крагујевац од 04.08.1997. године, те је до 25.04.2018. године остварио 20 година рада код тужене, односно у јавном сектору, како је и утврђено у образложењу решења о отказу уговора о раду. Нема утврђених чињеница према којима би се могло закључити да је радни стаж у ТП Србија Крагујевац остварен у јавном сектору, у смислу Закона о јавним приходима и јавним расходима који је важио до заснивања радног односа тужиоца у ЈКП Градске тржнице Крагујевац. Како нема спора да је тужиоцу отпремнина обрачуната и исплаћена у прописаном износу, за 20 година радног стажа у јавном сектору, то произилази да је исплаћена у складу са цитираном одредбом члана 22. став 3. Закона начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, те је тужбени захтев за исплату отпремнине према укупно оствареном радном стажу тужиоца, мимо јавног сектора, неоснован.

То су разлози због којих је преиначена првостепена и другостепена пресуда и одбијен тужбени захтев, применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка тако што је тужилац обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 88.500,00 динара, што чине износи од по 9.000,00 за састав одговора на тужбу и поднеска од 21.05.2019.године, по 10.500,00 за приступ на рочиште одржана 17.12.2018., 19.03.2019., 04.06.2019., 25.10.2019. и 11.06.2020. године, за састав жалбе против првостепене пресуде 18.000,00 динара, према опредељеном захтеву туженог, док остали тражени трошкови према конкретном стању у списима нису били потребни за вођење парнице, у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку. Захтев за накнаду трошкова за таксе није одређен у смислу члана 163. став 1. Закона о

парничном поступку. На име трошкова ревизијског поступка тужилац је обавезан да туженом исплати износ од 18.000,00 динара за састав ревизије. Одлука је донета применом одредаба члана 153, 154, 163. став 1. и члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић